

Kaip prastas, taip ir patyrtas
mas nebūdingas mūsų tikslas.
Kad taptum dora bujotoja, ten
kur tikydamai privalai atstas-
ti.

— Washington.

"DARBININKO" KAINA:
Tria kartus savaitė ... \$3.00
Vieną kartą savaitėje ... 1.50
Bostono apskaitoje ... 4.00
Ukrainoje metams ... 4.25
Vienas numeris ... 5c.

VOL. 4 Metal 4, Tel. So. Boston 620. Organas Am. Lietuvių Rymo-katalikų šv. Jozapo Darbininkų Sąjungos. Tel. So. Boston 620. No. 134 466

Received as second-class matter September 22, 1915 at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

322 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS., LAFERIO (NOVEMBER) 26, 1918.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on July 12, 1918.

Lietuvoje nuskirti ministeriai. Sodiečiai neleidžia gabenti maistą iš Lietuvos.

ANTRAS p. PAKSTO RAPORTAS.

Iš Šveicarijos nuq p. Paksto gauta antras raportas ir glėbis Lietuvoje einančių laikraščių. Tie laikraščiai yra vidurio spalio mėnesio. Reikiama žinios iš ten visai naujos. Šitame numeryje dalį žinių išdėdame.

Raporte pranešama indomų žinių. Pranešama, jog nuskirti ministeriai.

Trumpai suėmus raporte žinios šitokios:

Suorganizuota ministerija, kurioi įeina — Valdemaras premieras ir užrubežių ministeris, Yčas — finansų, Dr. A. Afekna — vidaus, Majoras-generolas Žukauskis — karės, Dr. Jokantas — apšvietimo, Stasys Liandsbergis apšvietos, Grafas Aleks. Tyškevičius — žemdirbystės, Kriščiūnaitis (Aišbė) — justitijos, Petras Leonas — valstijos kontrolierius.

Ministerija sykiu su Taryba valdysianti pakol kas Lietuvą. Stengiamas suorganizuoti kas sukilėlių labai dažnis ir už-

riuomene, apibrėžti rubežius ir p.

Lietuvos pasportai pripažinti šveicarij. Reikiama jos jau skaito Lietuvą už valstiją.

Vilniaus vyskupo paskirtas (žinia dar nepatvirtintas) kun. Jurgis Matulaitis. Rodos tas pats, kuris anais metais skaitė Chicagoj prolekią iš sociologijos.

LIETUVIAI SUKILO, UŽ- PULDINĖJA MAISTO TRAUKINIUS.

Specialis kabinis pranešimas laikraščių The Sun (New York):

Paryžius, lapkr. 20 — Lietuvoje atviras sukilimas, sako pranešimas į dienikštį Lietuvos Informacijos Biura. Kaimiečiai, apsiginklavę susidėjo į būrius ir slapstos po miškus, iš kurių jie išeina ir užpuldinėja traukinius, kuriose vežama maistas į Vokietiją.

Susirėmimai tarp vokietų ir sukilėlių labai dažnis ir už-

muštų bei sužeistų skaitoma šimtais.

Syarbesniųjų partijų vadai, pranešime pridedama, sušaukę tautiškaį susirinkimą, kuris nutarė sudaryti provizionale valdžią, susidedančią iš premiero ir vienuolikos narių. Bus pilna huosybė (universal suffrage) ir republikoniškoji forma valdžios.

GERAI ATSILIEPĖ APIE LIETUVĄ.

Pereitą subatą Boston Transcript turėjo editorialą antgalviu "The Future of Poland." Tame straipsnyje paminėta ir Lietuva. Apie Lietuvą gerai pasakyta, nes šitai išsireikš-

Kai del Lietuvos, tai šoji šalis taipgi bus be abejoj atsteigta. (As for Lithuania, that country also will undoubtedly be reconstituted).

Tasai laikraštis pripažįsta, kad nebus galima surinkti visus lenkus po lenkų vėliavą, nei visus lietuvius po lietuvių vėliavą ir tt. Rašo: "Jei žemės, kurios daugiausia lenkų apgyventos turi kilti Lenkijai, tai visos žemės daugiausia lietuvių apgyventos turi kilti Lietuvai, ir visos žemės kur daugiausia ruteniečiai (ukrainiečiai) gyvena, turi kilti Ukrainai. Yra galimu daiktu, kad tuo principu Lenkija netektų Cholmo provincijos, kur ūkininkai daugiausia ukrainiečiai, nors visi dvarininkai ir žymiai dalis sodiečių yra lenkai ir kur vienintelė kultūra yra lenkiška. Lokalis pat-apsi-sprendimas neduotų lenkam Danigą, nes nors tas miestas kadais savo kildikystėje prigulėjo Lenkijai, tai dabartiniai jo gyventojai daugiausia vokiečiai."

Išrodinėjama, jog tautų principą plačiau reikia imti. Praktiškoje tautų politikoje tautoms reikia tą suteikti, kad jos taip būtų atsteigtos, kad galėtų gyventi ir bujoti. Iš to išeina, kad lenkam reikia duoti duoti išeiga Baltikon ir reikiatodėl duoti Danigą.

Bremeno Kareivių ir Darbininkų Taryba nutarė šauktis Rusijos bilševikų prigulėti i-vesti komunizmą.

Duesseldorfe spartakiniai pasiskelbė proletariato diktatūrą ir suarėstavo majorą.

Isrodinėjama, jog tautų principą plačiau reikia imti. Praktiškoje tautų politikoje tautoms reikia tą suteikti, kad jos taip būtų atsteigtos, kad galėtų gyventi ir bujoti. Iš to išeina, kad lenkam reikia duoti duoti išeiga Baltikon ir reikiatodėl duoti Danigą.

Anhalt — kunigaikštija. Baden — didžioji kunigaikštystė. Bavarija — karalystė. Brunswick — kunigaikštystė. Hesse — didžioji kunigaikštystė. Lippe — kunigaikštystė. Mecklenburg-Schwerin — d. kun. Oldenburg — didžioji kun. Prūsija — karalystė. Dvi Reuss kunigaikštystės. Saxe-Altenburg — kunigaikštystė. Saxe-Coburg — kunigaikštystė. Saxe-Mainingen — kunigaikštystė. Saxe-Weimar-Eisenach — didž. kun. Saksonija — karalystė. Schaumburg-Lipe — kunig. Schwarzburg-Rudolstadt — kun. Schwarzburg-Sonderhausen — kun. Waldeck — kunig. Wuertemberg — karalystė. Visų tų provincijų valdovai neteks savo vietų, daugelis jau pas-

Isrodinėjama, jog tautų principą plačiau reikia imti. Praktiškoje tautų politikoje tautoms reikia tą suteikti, kad jos taip būtų atsteigtos, kad galėtų gyventi ir bujoti. Iš to išeina, kad lenkam reikia duoti duoti išeiga Baltikon ir reikiatodėl duoti Danigą.

Bremeno Kareivių ir Darbininkų Taryba nutarė šauktis Rusijos bilševikų prigulėti i-vesti komunizmą.

Duesseldorfe spartakiniai pasiskelbė proletariato diktatūrą ir suarėstavo majorą.

Isrodinėjama, jog tautų principą plačiau reikia imti. Praktiškoje tautų politikoje tautoms reikia tą suteikti, kad jos taip būtų atsteigtos, kad galėtų gyventi ir bujoti. Iš to išeina, kad lenkam reikia duoti duoti išeiga Baltikon ir reikiatodėl duoti Danigą.

Anhalt — kunigaikštija. Baden — didžioji kunigaikštystė. Bavarija — karalystė. Brunswick — kunigaikštystė. Hesse — didžioji kunigaikštystė. Lippe — kunigaikštystė. Mecklenburg-Schwerin — d. kun. Oldenburg — didžioji kun. Prūsija — karalystė. Dvi Reuss kunigaikštystės. Saxe-Altenburg — kunigaikštystė. Saxe-Coburg — kunigaikštystė. Saxe-Mainingen — kunigaikštystė. Saxe-Weimar-Eisenach — didž. kun. Saksonija — karalystė. Schaumburg-Lipe — kunig. Schwarzburg-Rudolstadt — kun. Schwarzburg-Sonderhausen — kun. Waldeck — kunig. Wuertemberg — karalystė. Visų tų provincijų valdovai neteks savo vietų, daugelis jau pas-

Isrodinėjama, jog tautų principą plačiau reikia imti. Praktiškoje tautų politikoje tautoms reikia tą suteikti, kad jos taip būtų atsteigtos, kad galėtų gyventi ir bujoti. Iš to išeina, kad lenkam reikia duoti duoti išeiga Baltikon ir reikiatodėl duoti Danigą.

Bremeno Kareivių ir Darbininkų Taryba nutarė šauktis Rusijos bilševikų prigulėti i-vesti komunizmą.

Duesseldorfe spartakiniai pasiskelbė proletariato diktatūrą ir suarėstavo majorą.

Isrodinėjama, jog tautų principą plačiau reikia imti. Praktiškoje tautų politikoje tautoms reikia tą suteikti, kad jos taip būtų atsteigtos, kad galėtų gyventi ir bujoti. Iš to išeina, kad lenkam reikia duoti duoti išeiga Baltikon ir reikiatodėl duoti Danigą.

Visi darban.

AUKOKIMĖ LAISVAI LIETUVAI.

Atėjo krikščianias laikas mūsų kovos už Lietuvos nepriklausomybę. Kova ginklais užsibaigė, dabar eina, eis kova kuodidžiausios agitacijos, ir derybų. Kulka ir amunicijų jau gal nebereikia, bet reikia pinigų. Pinigų Lietuvaiams reikia ne tik dabar, tik šimtais tūkstančių.

Viena iš svarbiausių mūsų užduočių yra prisidėti prie demokratinės Vokietinės Europos Tautų Sąjungos, kurioje išvien su kitomis tautiškomis tautomis, giname Lietuvos nepriklausomybę reikiamą, kaip čia Amerikoje, taip ir Europoje. Ši Sąjunga turi trumpą laiką surinkti pus-trėčio milijono dolerių. Lietuviai prisipula į ją imokėti (7 metų visos sumos) suviršum \$100,000. Gerbiamieji: visos šios tautos interesuojasi, mums reikia paslaipai tai organizacijai, kurioje deda daug vilnės savo ateitai; mes, lietuviai, jei širdingai neprigulimybės geidžiame (o kad-visi geidžiame, ne mažiausios abejonės), turime širdingai ją ir remti. Mums pripuolančią dalį turime pilnai surinkti.

Anot business-managerio tos Sąjungos, p. Norton, prie sudėjimo šios pripuolančios sumos, imokėti sumos privalo prisidėti visos didesnės ir mažesnės tautų organizacijos, draugijos ir pavieniai žmonės. Kas tikite į būsimoją Lietuvą, kiekvienas neatidėliotinai ir sąžiningai prisidėkite prie surinkimo minėtosios reikalaujamos sumos.

Toliau, prasidedant laikai ir tautos darbams, mūsų pačių išlaidos sparčiai didinasi. Reikia steigti naujas atstovybes Paryžiuje ir Londone. Reikia daugias agituoti ir aiškinti žmonėms spaudoje savo skriaudą ir vargus, ir mus skirtingų interesų nuo kaimynų tautų, nes mus, kaip atskirą tautą, mažai kas pažįsta.

Prie Tautos Konferencijos lietuviai rengs savo misiją. Tą misiją turės sudėti mažiausia iš kokios dešimties žmonių, jei ne daugiau. Reikės steigti ir užsikurti biurui, reikės nuolat susisiekti su Lietuva ir su Amerika. Tautos konferencijos išlaidos, apskaitytą, atsieisį nemažiau 2,000,000 frankų (apie keturi šimtai tūkstančių dolerių).

Yra ir nuolat bus visokių nepermatomų išlaidų. Lietuvos gyventojai nors yra nualinti ir gyvena vargė, bet matydami prieš save šviesesnę ateitį, kaip girdima, deda pastangas ir renka pi-

nigus laisvei.

Mes, Amerikiečiai, privalome prisidėti savo dalenka. Sulyg to, kaip augščiau išdėjome, mums pripuola, ir tai greitai laiku, surinkti apie pusę milijono dolerių.

Pinigus rinksimė, duosime ne kam kitam, tik sau patiems; suausosime išgavimui mūsų laisvės. Tai geriausias "investinimas", kokį galime padaryti. Jei išlošime, tai išlošime tėvynę ir žemę, ir girias, ir geležinkelius, ir mokyklas, ir kas svarbiausia, laisvę, kuri leis mums patiems tvarkyti sulyg mūsų gerovės. Jei pralošime, vėl svetimi užims mūsų turtus ir vėl laikys mus paverge, kaip laikė. Lietuviai imkime dalyką rimtai. Abiejoms čia negali būti. Nė dešimtukais, kvoteriais, reikia aukoti dešimtimis dolerių, ir nuolat tą daryti. Reikia aukoti visiems be išimimo. Niekas bus tas, kuris ir šiame momente tautos kriziso, jei jau pats neprisideda, da ardytų tautos darbą. Lietuviai, baikų ner: mūsų reikalai labai neaiškiai stovi. Nuo šio momento prigulim mūsų ateitį. Todėl nesątaiką ir varžymus tarp savęs meskim šalin, nes tas veda prie mūsų vergijos.

Rinkimu pinigų užsiima fondai. Reikia plėsti jų veikimą, reikia kalbinti naujus narius; kiekvienas lietuvis, kuris stoja už Lietuvos Valstybę, privalo prigulėti prie vieno ar kito fondo. Kurs nepriguli, tas yra išsidėjęs savo vardo, savo tautos laisvės.

Surinktus pinigus siųskite fondams, arba draugijoms. Tverti vieną fondą gal bus jau perversu. (Ne gal, o tikrai perversu. Red.). Todėl nepieškite, kuriazi fondui pinigus siųskite, jie pasteks savo tikslą. Laisvės surinkti pinigai, ar vieno ar kito fondo, eis išgavimui abelnos mums visiems reikalingos neprigulimybės.

Iš prisistytų mums laiškų ir iš laikraščių girdime, kad yra kolonijų, kurios turi jau nuo seniau surinkti pinigų ir žada daugiau rinkti, bet ne į vieną, ne į kitą fondą nenori siųsti. Pastarame Pildomojo Komiteto, susirinkime tapo nutarta, kad tokie pinigai gali būti siunčiami stačiai viršminėtam Komitetui Prezidiumo vardu. Todėl kas nenori siųsti ne į vieną, ne į kitą fondą, gali tiesiog siųsti sekančią adresu:

Executive Committee
Lithuanian National Council
703 — 15th St. N. W.
Washington, D. C.

Prezidentas T. Naruševičius, Sekretorius Kun. J. Žilins.

Rezignavo. TALKININKAI VENGROJ.

Francijos kariuomenės atvyko Budapestan. Gal būt ir Viena bus atsiųsta.

KIEK NETEKO AMERIKOS ARMIJĄ.

Pagal gen. Pershingo pranešimą, tai Francijoj Amerikos armija kareivių neteko užmušė tai ir sužeistais 236,117.

Rezignavo. TALKININKAI VENGROJ.

Francijos kariuomenės atvyko Budapestan. Gal būt ir Viena bus atsiųsta.

KIEK NETEKO AMERIKOS ARMIJĄ.

Pagal gen. Pershingo pranešimą, tai Francijoj Amerikos armija kareivių neteko užmušė tai ir sužeistais 236,117.

EXTRA! Valio Brightoniečiai!

KAS PRALENKŠ BRIGHTONĄ.

Nedėlioje, lapkričio 24 d. Lietuvių Kooperacijos salėj Brighton, Mass. Tautos Fondo skyrius buvo surengęs prakalbą. Kalbėjo "Darbininko" administratorius A. F. Knežis, kun. P. Juskaitis. Prakalbų vedėju buvo B. Ajauskas. Žmonių buvo apie 250.

Tai šiuo kartu Brightoniečiai išliko tarpe Amerikos kolonijų taip augštai, kad jei kokia kita norės ją pralenkti, tai turės gerai pasipirti.

Nesipasakytai pakilus ūpas pasidarė pas žmones.

Prieš aukų rinkimą buvo graži deklamacija. Deklamatorė turėjo keletą gėlių. Padeklamavus paklojo \$10 ir sakė, kad auksantieji viršaus, gaus po gėlę.

Tai p. Binstriubas tuoj paklojo šimtinę ir gavo gėlę. Po to jau kilo tikra audra. Tuoj kilo šauksmas, kad mažiau penkinės tik valkai tegali duoti. Suaugusieji turi duoti virš penkinės.

Ir pasipylė gausiausios aukos.

Vienas geras vyras priėjo prie stalo ir visą kapšį drėbė, sakdamas, kad atiduodas visą ką turis ir dar pasidėdėjo atiduoti visos savaitės uždarbi.

Vieni kitus patys žmonės ragino prie gausios aukavimo. Galų gale pasirodė, kad aukų sudėta \$1,640.10.

Visos Amerikos lietuviai nušimkite kepure prieš Brightoniečius. Jie sudrebino Lietuvą, neprietelius, jie pastumdė nepriugalingos Lietuvos reikalus.

Lietuviai visų kolonijų, sukilkite, ar jūs negalite, ar jūs neįstengiate taip padaryti, kaip Brightoniečiai šaukus jūsų broliai ir sesers.

Sekandame numeryje bus visas smulkmeniškiau.

Šion turime pažymėti, jog pereinamė "Darbininko" numeryje buvo rašyta apie Binstriubą, salūninko aukavimą lenkų reikalams. Tai šiose prakalbose jį aiškino, darąs biznį su lenkais ir lietuviais. Todėl aukavęs lenkam, bet neužmirštas nei lietuvių.

ATIDARĖ PARLAMENTĄ.

Belgijos karalius atgautoje sostinėje Bruselyje atidarė parlamentą. Iškilinėse dalyvavo Amerikos armijų vadas gen. Pershing, Anglijos gen. Plumer ir kitokie augšti tautiškiniai vadai.

Karalius apreiškė apie visų žmonių teistų sulyginimą.

Tarpe naujų ministrų šeši yra katalikai, 3 liberalai ir 3 socialistai.

PAEIMĖ LYOVĄ.

Lenkų kariuomenė apvaldė Galicijos sostinę Lyovą.

KAS DEDAS RUSIJOS.

Iš Petrogrado pargrįžęs Londonan vienas biznierių pasakoją, jog Petrograde šunės ir žmonės pešasi apie arklį la-vonus. Maisto taip trūksta, jog žmonės džiaugiasi dviesėlenos gėve.

Bolševikai padarė suokdibį neduoti maisto tiems, kurie nepritaria bolševikams. O veik visą maistą yra konfiskavę bolševikai. Tai nebolševikai baisesame padėjime, nei už pinigus negauna maisto.

SKAITYK TĖVYNAINI!

Mes užrašinėjam visus katalikiškus laikraščius, parduodam maldaknyges ir visokias svietiškas knygas.

"Darbininko" pavieniais numeriais galite gauti kiekvieną subatą atėdami arba rašydami.

A. S. Kulbickas, 7602 Aberdeen Ave., N. E. Cleveland, Ohio.

TELEGRAMA

New Haven'e, Ct. Lapkr. 24 surinkau Tautos Fondui \$4100, Bridgeport, Conn. Lapkr. 24 surinkau \$1000, Harrison, N. J. Lapkr. 23 as ir 24 Česnulis \$1,140.

L. Šimutis, T. Fondo Sekr.

Nauja knyga.

Šiomis dienomis išėjo iš spaudos nauja knyga antgalviu BAZNYCIA IR MOKSLAS.

Toje knygelėje išrodoma, kad visokie bedieviai baisiai meluoja, sakdami, būk Bažnyčia kankinus mokslo vyrus ir traukdžius mokslo; išparodyta, jog buvo priešinga, jog Katalikų Bažnyčia yra globėja mokslo, o bedieviai mokslo traukdytojai. Išaiškinta santikiai Kat. Bažnyčios su Koperniku ir Galileju.

Labai naudinga ir indomi knygelė.

Indėkite dešimtuką i konvertą ir su laišku siųskite šiuo adresu:

V. STASEVICIUS, 21 St. James St., Norwood, Mass.

Ir "Darbininko" Knygyne, 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Užsakymas bus išpildytas tą patį dieną. Agentams, knygų platintojams gera nuolaida. Toji knygelė tuoj turi pasiekti po visos Amerikos lietuvių kolonijas.

DARBININKAS

Šis ir So. Boston'o utarninis, ketveriškis ir subatofinis. Leidžia Am. Lietuvių Rymo-Katalikų Sv. Jozapo Darbininkų Sąjunga.

"DARBININKAS"

(The Worker)

The Lithuanian tri-weekly paper. Published every Tuesday, Thursday, and Saturday by St. Joseph's Lithuanian R.C. Association of Labor.

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly \$3.00
Boston and suburbs 4.00
6 months 1.50
Foreign countries yearly 4.25

"DARBININKAS"

242 Broadway, So. Boston, Mass.

PASKUTINĖJE VALANDOJE

Mes katalikai žinome tą, kad ir didžiausias nusidėjėlis per atgailą gal ingyti Dievo malonę ir būti išganytu. Latras ant kryžiaus paskutinėje valandoje padarė atgailą ir gavo susimylėjimą ir nuodėmių atleidimą. Iš antros pusės mes žinome, kad doras žmogus paskutinėje valandoje savo gyvenimo papildę mirtingą nuodėmę nebus išganytas.

Panašiai esti tautos gyvenime. Ir geriausias tėvynininkas kritiškoje valandoje tautos gyvenime papildęs jūdystę, įgausios per visą gyvenimą. Ir antraip. Visokie atšalėliai užsipelnys garbę ir tautos dėkingumą, jei tautos kritiškoje valandoje parodys didelį pasišventimą.

Dabar mes praleidžiame tokią momentą savo tautos gyvenime. Kas dabar uoliausias, ištikimiausias pasidarbavęs, kas gausiausias aukuos, tas užsipelnys tautos dėkingumą, nors iki šiol būtų buvęs atšalėlis. Gi kas dabar nesidarbavęs, o dar darbą trukdęs, nedovanotinai prasižengs prieš tautą.

Dabar yra tautos garbės ar paniekos ingijimo laikas.

AR PADARYS TAIP KUR KITUR.

Vietoj \$200 bus \$2000.

Dabar lietuvių kolonijos vis labiau sujunda. Ankų dėjime kovai už Lietuvos nepriegulmę. Kolonijos rūpinasi viena antra pralenkti, viena antra sukirsti ankų gausumą.

Suomi konkuruojančios kolonijos duodame prietelišką persėgėjimą: Saugokitės Brighton, Mass. Šitoji kolonija taikosi visų priešakyje atsistoti ir tarpe garbingųjų garbingiausia patapti. Štai kaip ten dalykai yra: Brightonui buvo paskirti surinkti \$200. Dabar toji kolonija pasiryžė surinkti \$2000. Dar vienas patėmijimas. Ten lietuvių yra tik apie 500. Tiek yra su vaikais. Reikiška brightonietiams ateis po \$4 nuo kiekvieno vyro, moters ir vaiko.

Visi matote kaip ten dalykai stovi. Kolonijos, pirmenybės norinčios, saugokitės Brighton, Mass.

Tesujunda visos ir kiekviena lietuvių kolonija, tenubunda visi ir kiekvienas lietuvis, testuoja ir darba dėl Lietuvos nepriegulmės, teprasmena kiekvienas jos priešas.

Lietuva gali, turi būti ir bus nepriegulminga. Lietuvos nepriegulmė remia augsti valdininkai. Tik mes patys nesusikime, sukelkime savyje drasę, savimi pasitikėjimą, didvyriškumą ir pasiaukojimą; nusikratykime vergiškumo dvasią.

"Darbininko" knygyne jau galima gauti naują išleistą maldaknygę "Pulkim ant kelių" su visokiais apdarais. Lig šiol turėjome tik su drobės apdarais. Tai viena iš geriausių ir tinkamiausių maldaknygių.

Žinios iš Lietuvos.

VILNIUJE

Vilnius sugrįžo iš Sveikaros pro Berlyną M. Yčė s. Lietuvos Tarybos narys.

Del amatų mokymosi. Rugšėjo mėn. 30 d. Lietuvos Centro Komiteto nutarta paaukusius prieglaudų vaikus siųsti amatų mokyti į įvairias Vilniaus dirbtuves, spaustuves, kėltuves, skalbyklas. Geras sumanymas turės be abejonės ir gerą vaisių: vaikai pripras prie savarankiškumo ir, išmokę kokio nors darbo, nebus taip niekam nederę, kaip iki šiol buvo visų prieglaudų auklėti vaikai. Iš pradžių, pirmiems žingsniams padėti žengti Lietuvos Centro Komitetas pagelbės vaikams, duodamas išlaikymą, mokėdamas už mokslą ir tt.

Del Vilniaus prijungimo prie Lenkų karalijos žemių. Gauta žinia, jog Lietuvos Taryba spalio mėn. 4 dieną gavusi tokią pareikšimą:

"Del paplitusių nuo kurio laiko lenkų ir vokiečių spaudoje paskalų, jog rišant lenkų klausimą esą manoma kai kuriuos Lietuvos žemes dalyti ir pats Vilnius prikergti prie Lenkų karalijos žemių, — grupę lietuvių, kurie kalba lenkiškai, pareiškia energingiausį protestą prieš toki sumanymą, kuris paliečia gyvnuosius tautos ir valstybės interesus. Vilnius, 1918 m. spalio mėn. (Parsirašė: grupė lietuvių, kalbančių lenkiškai)."

Grįžo iš Rusijos architektorius ir statymo inžinierius Verbieckis Valerijonas; inžinierius-mechanikas — Kairukštis Kazys (grįžo iš Vokietijos); gydytojas ginekologas — Vaidiška Pranas; mokytojas — Jakubauskis Vladas ir studentas ekonomistas Steponaitis Vytautas.

L. CENTRO KOMITETO SKYRIŲ STEIGIMAS.

Paskutinių laikų Centro Komiteto nukentėjusiems del karo šelpiti draugijos įsteigti kitose vietose skyriai:

Ratnyčios miestelyje (Alytaus apskr.); skyrius pradėjo veikti VII-28; į valdybą įrinkti: pirmin. kun. Bernotas, vice-pirm. K. Paciukevičius, išd. J. Paciukevičius, sekret. J. Juzepavičius, kom. nar. A. Paciukevičius.

Laukuvėje (Skandinavijos apskr.); skyrius veikia nuo VII-15; valdyboje — pirm. kun. Batkevičius, sek. P. Bučnins, išd. kun. Kalyaitis, rev. kom. kun. P. Vytytis ir J. Kundrotas.

Tveruose (Telšių apskr.); skyrius pradėjo veikti: VIII-31; valdybon įrinkti: pirm. kun. Bernotas, V. Dauksa, D. Dabkus.

Šiauliuose skyrius veikia nuo VII-25 į valdybą įrinkti: pirm. S. Lukauskas, vice-pirm. kun. Jasienas, sek. K. Salkauskas, vald. nar. K. Venclavskis.

Rietave (Vėžaičių apskr.); skyrius veikia nuo VII-20; valdybon įrinkti: pirm. kun. Kasperavičius, sek. B. Gerasimavičius, išd. D. Potkus.

Zarasuose skyrius veikia nuo VII-4; valdybon įrinkti: pirm. kun. Mikelininkas, sek. dakt. D. Bukontas, išd. J. Tumėnienė, vald. nar. S. Valentinavičius, J. Butkevičius, A. Zeiris.

Nemaniūnuose (Alytaus apskr.); skyrius veikia nuo VII-11. Valdybon įrinkti: pirm. kun. Kunigėlis, sek. A. Jaroševičius, išd. M. Radzvilas, vald. nar. J. Kazlauskas.

Gakynoje (Šiaulių apskr.); skyrius pradėjo veikti VII-21. Valdybon įrinkti: pirm. kun. M. Velutis, sek. J. Laurinaitis, išd. B. Virgas.

Valkininkė (Vilniaus apskr.); skyrius veikia nuo VIII-4; valdybon įrinkti: pirmininku kun. J. Karvelis, vice-pirm. J. Mikelininkas, sek. Z. Ščenulovičaitė, išd. A. Valiukonis, rev. kom. V. Čarniauskas ir J. Balkė.

Gelvoje (Sirvintų apskr.); skyrius veikia nuo IX-8; valdybon įrinkti: pirm. kun. Buris, išd. V. Počinas, sek. J. Dangėla, vald. nar. kun. P. Bertulis, A. Juozėnas, Rev. kom. nar. kun. Krikščionas, kun. Augūnas, J. Petrašius.

Daugeliškiuose (Kupiškių apskr.); skyrius veikia nuo VII-23; valdybon įrinkti: pirm. kun. N. Vaitis, sek. P. Čibinskas, išd. J. Čibiras, val. nar. A. Petkevičius, P. Butkevičius.

Melagėnuose skyrius veikia nuo IX-29; valdybon įrinkti: pirm. kun. P. Zaremha, sek. A. Meldžiūnas, išd. R. Bžozinskis.

PANEVŽYJE

Rugšėjo 20 d., 10 valandą vakarą Senamiestyje kilo gaisras. Vėjas buvo didelis, tai liepsna greitai apėmė daugelį trobų. Kol žmonės susirinko, tai jau visas Senamiestis liepsnoj. Sudėję apie 10 kiemų.

Taip šienet nuo gaisrų Senamiestis ir baigia nykti. Vos keletas trobų beliko.

Naujai sumanytas laikraštis. Kaune žadama leisti dvasaitinis bažnytinis laikraštis "Ganytojas".

VILNIUJE

Del valdininkams pensijų išdavimo. Gaunama patirtis, kad Lietuvos Tarybai klausiant apie pensijų išdavimą buvusiems Rusijos valstybės valdininkams, kurie grįžo Lietuvon, vokiečių valdžios viršininkas yra atsakęs, jog dabar tas klausimas dar nespėjus išspręsti. Užsienio reikalų ministerijai yra prašyta susitarti tuo reikalu su Rusijos valdžia. Iki šiol klausimą išspręsti, dabartinio kupacijos valdžia esanti pasirodusi taisyti atsitiktinai, kai reikals bus ypač didelis, duoti pašalpos iš krašto lėšų.

Del žemės klausimo. Gavome žinią, jog spalio mėn. 6 dieną buvo Kaune stambiųjų (daugiau per 200 dešimtinių) Kanonų apskrities dyvininkų susirinkimas, kurs turėjo išrinkti atstovą į Vilnių bendrą su okupacijos valdžiomis žemės klausimui risti. Tokie atstovai turi būti siunčiami Vilniui iš visų Lietuvos apskričių ir sudaryti Vilniuje bendrą Tarybą. Kauno susirinkimo suaukęs p. Sokolovski, kurį ir išrinko delegatu.

Susirinko vos 11-a žmonių. Svarstė šiuos klausimus: kam turi būti dyota žemė, kiek žemės ir kokiomis sąlygomis (amžina nuoma). Dauguma buvusių už amžiną nuomą. Buvę jau pavilžę nusisiekusio panašaus susirinkimo Mariampolės apskrityje, nes patys dyvininkai esą prieš toki klausimo rišimo būdą.

ŠAČIJE

Siados apskr.

Iš Rusijos sugrįžę agronomas J. Valatka ir studentas Kairys atgaivino prieš karą steigiamąjį ūkio ratelį. Narių jau įsirašė apie 100 ir vienbalsiai nutarė įsteigti ūkinį reikiamųjų daiktų krautuve. Indėlio reikis po 10 rub. ir nedaugiau kaip 500 r. vieno žmogaus. Sumanymai įvykinti išrinkta komisija iš 5 narių veiksė ir 3 narių padavėtojų. Komisija jau pradėjo darbą, nes tokia krautuve — tai gyvas reikalas.

VILNIUJE

Grįžo iš Rusijos Kazys farmaceutas, Raupis Jonas — matininkas — lietuvių matininkų draugijos pirmininkas, Gudobis Valentinas — farmaceutas.

DARBININKAS

Ankalinis, Vilniaus pamėstis, keturių kilometrų ilgio, per karą ir tramvajui nebenaudojant, labai nuėjo. Juo toliau nuo miesto centro, juo namai tuščiaisi butais; kitose vieni patys savininkai begyvena. Pradžioje karo kai kurie namų savininkai, bijodami vieni patys palikti, kad jų neapilptų, kvietė iš miesto gyventojas, nereikalaudami iš jų mokesnio. Dabar, karui baigiantis, pradeda iš jų reikalauti, butininkai gi ir toliau nieko neduoda.

Lenkininkai, seniau šnairiai lietuvių žūre, jų kalbą boikotavę, gatvėje juos bianriai pravardžiavę, dabar, lietuvių valstybei kylant, ima gintis savo darbų. Gi lietuvių iš lenkų baimės lietuviškai kalbėti tyliai, o lenkiškai balsiai, dabar daro atbulai: kelia galvas ir taip balsiai lietuviškai kalba, kad net antroje pusėje gatvės girdėti; gi lenkiškai kur kas tyliau.

Čia yra dvi lietuvių prieglaudi vaikams, kurie netikėsimas mokyklas, dar ir gimnaziją lanko; ir viena vyresnio amžiaus pavargėliams.

Valgomieji dalykai čia bent kiek pigesni, neg miesto centre. Žmonės turi darbų, laiko kaulių, karvių ir ožkų; tai ir pieno čia lengviau gaunama.

VILNIUJE

Tremtinių grįžimas. Gaunama patirtis iš pranešimų tremtinių ir belaisvių grąžinimo Komisijos įgaliojimo, jog per Orsą pergabenta lig šiol 16 tūkstančių tremtinių. Paskutinių laikų galima pastebėti didesnę tremtinių surašymą. Būna faktų, kad įgaliojimini tremtinius praleidus, tie patys žmonės yra sulaikomi.

Kartu su tremtiniais dabar plaukia į Lietuvą daugelis Rusijos gyventojų, bėgančių nuo bado. Šuo reikalui tremtinių ir belaisvių grąžinimo Komisijos priimta toki rezoliucija:

"Patyrus, kad įvairių prižasčių deliai daugelis žmonių apleidžia Rusiją ir, įsiregistruję pas bolševikus, važiuoja tarp ko kita ir į Lietuvą, nors neturi teisės skaitytis Lietuvos piliečiais, tremtinių ir belaisvių grąžinimo komisija nutarė reikalauti iš savo įgaliojinių pereinamosiose vietose, kad važiuojantieji į Lietuvą pabėgėliai būtų nuodugniau kontroliuojami, negu ligi šiol, ir tie žmonės, kurie nors ir turi bolševikų pasus, bet negali parodyti įtikinamų dokumentų (metrikų, senų pasportų) ir kurių būtų aišku, kad jie yra tikrai iš Lietuvos kilę, negali būti Lietuvon leidžiami, jeigu iš pasikalbėjimų, duodant tam tikrus klausimus, nepaaiškės, kad jie ištikrųjų iš Lietuvos yra kilę. Abejojami žmonės su laikoma ir perduodama vokiečių valdžiai ištirti vietose, ar ištikrųjų jie iš ten yra kilę, kur jie tai nurodo."

Grįžo į Lietuvą Romanaukis Juozas — inžinierius-technikas, Kairanis Juozas — farmaceutas, Budžionis Jonas — provizorius, Vėbra Juozas — mokytojas, Reška Anatolius — karo inžinierius-kapitonas, Kriaučiūnas Vladas — agronomas, baigęs gamtos skyrių Varšuvos universitete ir ūkio Akademiją Maskvoje, Kazlauskaitė Felicija — mokytoja, Siaravičius Juozas — matematikas, Sruoga Balys — gimnazijos mokytojas.

P. K. Bizauskas jau atvažiuoja į Vilnių ir pildo gen. sekretoriaus pareigas Lietuvos Taryboje.

Inžinieriaus Jono Mašiotio "Buchhalterijos kursai" Vilniuje. Inžinierius Jonas Mašiotas rūpinasi buchalterijos kursų steigimu Vilsuėje. Tuo reikalu paduotas jo prašymas į Lietuvos Tarybą. Kursai ketina ruošti buchalterijos prekybos, pramonės, kredito ir valstybės įstaigoms. Kursuose ketina mokyti: prekybos buchalterijos, pramonės b-jos, bankų ir kitų kredito įstaigų b-jos, kooperatyvų b-jos, korespondencijos, komercijos mas).

aritmėtikos, lietuvių kalbos, vokiečių kalbos.

Mokymų kursuose tęsiasi 1 metus. Už mokymą mokama 50 rub. pusemetiui. Už kalbų mokymą mokama skyrimu.

I kursą priimama abiejų lyčių žmonės, moką aritmėtiką, lietuvių ir vokiečių kalbą. Išėję kursus ir išlaikę egzaminus gaus tam tikrą palidymą.

Sv. Mikalojaus bažnyčioje rokančias maldos kasdien 7 val. vakaro. Žmonių prieina kuo ne pilna. Neaplenkia ir nelietuviai. Gi lietuvių tą sąvoką iškovotą bažnytelę buvo lyg pradėję aplenkti.

Bosakų rinkoje trys žmonės buvo pradėję agituoti. Vieną rusą, sušmė, du, žydų, pasislėpė.

Sugrįžo. Gydytojai Kuprevičius ir Žagars, Gailiūnas ir Tumosa ir Joniškis, mokytoja El. Pronckūnaitė ir Zeimelė.

Joniškis. Pradėjo sirgti ispanų karščiuis. Skauda galva, nugarą, kaulus, purto šaltis. Ligonis paguli po keletą dienų. Mirštant ta liga negirdėti. Kituose namuose guli po keletą.

Lavariškis. Viln. apskr. 8 mėn. 9 d. mirė čia plaužų uždegimu klebonas kun. Konst. Grudys.

VILNIUJE

Lietuvių Mokslo Draugijos

perrinktas komitetas šiaip pasidalyti pareigoms:

Pirmininkas — dr. Jonas Basanavičius

Vice-pirmininkai — Mykolas Biržiška ir Pranas Mašiotas

Sekretorius — dr. Vladas Našgėvičius

Kasirinkas — dr. Antanas Vileišis

Knyginkas — kun. Juozas Tumosa

Nariai — Jonas Vileišis, Augustinas Janulaitis ir ePt-ras Klimas.

Be to, prie knyginko sudaryta komisija knygynui tvarkyti iš kun. Tumo, dr. Basanavičiaus ir Biržiškos.

Gi dr. Nagevičius, Archologijos Institutą išėjęs ir jo mąrys apsiėmė tvarkyti archologijos kolekcijas.

Grįžo iš Kaukazo stoties viršininkas Juozas Milininas.

Iš partijų gyvenimo. Dabar Vilniuje kiekvieną dieną eina įvairių srovių ir partijų pasikalbėjimai. Visi didžiausiai susinteresuoti Lietuvos ateitimi. Kelia tuo reikalui įvairiausių klausimus.

Grįžo iš Rusijos Stančius Povilas — gydytojas, Matukas Antanas — gydytojas, Maciulis Pranas — buvęs kulkosvaidžių poruokas, Gylis Vytautas — juristas-administratori.

KRIUKAI

Jonisk. apskr.

Vokiečiams užėinant, žydų Kriukuose buvo belikę vos trys šeimos, (kitus visus buvo maskoliai išstėmę). Dabar jie pulkais grįžta atgal ir pasisavinę kažkokią teisę, vartyje varo lietuvius kas dirbti, su pirktų obuolių ir kitų daiktų vežti be atlyginimo, nors pačių laukose tebestovi nenurinkti javai ir pūva.

Rugšėjo 24 d. Joniškyje nutesta 27 plėšikai iš Kriukių apylinkės su jų vadu Jonu Mozozovu, rusų, pabėgusių iš neišlaisvės. Vieni nutėsti mirtin, kiti i katargą nuo 6 mėn iki 10 metų. 27 d. mirtin nubastieji 7 val. ryto sušaudyti.

Rugs. 30 d. vėl suėmė vieną belaisvį, elbes darantį. Pavardės nežinodavo.

Sugrįžo Lietuvos Vyšniauskas Jeronimas (matematikas-porūčikas artilerijos), Klingas Jonas (buchalteris), Tamoševičius Benediktas (inžinierius-elektrikas ir dar baigęs fiz.-mat. skyrių Petrapilio universiteto), Daugirdas Stasys (agronom-korespondencijos, komercijos mas).

Margumynai.

UODAS.

O, tu besarmati, kaip tu dripti gerti mano kraują iki tol, kol paskristi negali. Ar gi mano kraujas yra kūno suteikiamas vien tik dėl tavęs. Ne, tu dykduoni, kraugeris, vertas už tai esi bausmės, bausmės, kuri yra suteikiama didžiuliams prasikaltėjams.

Štai vos tik parėpioji ir dar bandai daugiau siurbti, ne, aš tavęs kėsti negaliu. Štai tuo jau tau mirtį skiriu.

Man mirti! uodas snap! ir ankštą pakeldamas suzirgė. Nebūt taip greitas teisti kitą patą būdamas ne kuo geresnis. Ar gi ne tu štai dar neseniai dalį jaučio kūno valgei. Jei tu gali sveikinu kūnu maitintis, tokią pat tiesą ir aš turiu.

Uodas sujudino sparnus ir smunkiai lyg bosas kraujui prisipyles nuskrido į erdves. Gyvybė, gyvybė, kolda ypatinga paslaptimi tu apsiroiki kiekvienoje esybėje.

M-a.

NE SALDAINUOSE MEILĖ.

VAIZDELIS VIENAME AKTE.

Veikiančios ypatos: ADELĖ, jauna mergaitė. JUOZAS ŠMITKUS. PETRAS, jos numylėtinis.

(Viskas dedasi amerikoniško lietuvių stulbo. Adelė rymoja prie stalo. Laistinėsi su skambina. Adelė greit išbėga, išsineša rankoj laiką ir laikraštį "Darbininką". Sėdasi ir pradeda skaityti laiką.)

ADELĖ (skaito laiką): "Brangi mano Adele: — Artinantis Sv. Kalėdoms ilgai galvojau koki dovana būtų jums, tinkamiausia. Ir štai ką padariau. Užrašiau laikraštį "Darbininką" visiems metams, idant Tamsta skaitytume atsimitumei mane — nors tris sykus savaitėje. Velinu viso labo ant Sv. Kalėdų, Jūsų Petras Šleivis." (Atsiskleidus laikraštį). Geriausia dovana. Žino kas man tinka. Dar-gi visiems metams. Pulkus laikraštis. (Tyliai skaito. Tuo tarpu pasigirsta beldimas).

ADELĖ. Meldžiu. (Jėna Juozas su saldinių dėže rankoj). JUOZAS. Sveika, linksma, panele Adele. Kalėdų Dėdukas siunčia jums šią dovanelę.

ADELĖ. Nei čia Dėdukas, nei ką. Pats Juozas atnešė. (Padeda saldinius ant stalo).

JUOZAS. Bet aš ne vienas. Yra ir Dėdukas mano automobiliuje.

ADELĖ. Ilgu jam bus laukt tamstos. Meldžiu paprašyti į vidų.

JUOZAS. Tai jo priedermė laukti. Prašau panelės Adėlės, kad važinotumėi pasivažinėti drang su mumis.

ADELĖ. Ačiū, negalin dabar, dar neužbaigian laikraštį skaityti.

JUOZAS. Panelė Adėlė perskaitysi pagrižus. Dabar važiuokime pasivažinėti. Kalėdų dienų visi linksminas džiangas, o tamsta čia viena vargsi su tuo laikraščiu.

ADELĖ. Čia nėra vargas, bet priedermė, kiekvienas žmogus privalo tą daryti.

JUOZAS. Aš jokios priedermės tame nematau, tik leidimas laiko užtyka.

ADELĖ (nuoduoda nesuprasdama). Turbūt tamsta labai užimtas, tai-gi aš netrukdysiu, meldžiu važiuoti.

JUOZAS (piktai): Žinoma, žinoma; jei šitai, tai aš prasišalinsiu.

ADELĖ (linksmai): Tik tu Juozai nesupyk ant manęs, aš juokais pasakiau.

JUOZAS. Kam čia pykti, galima ir gražiuoju persiskirti. Tamsta lik su laikraščiu, o aš išeinu su saldinais. (Pasima saldinius ir išeina.)

ADELĖ. Laimingas kelionės. (Išėjus Juozui juokiasi): Cha, cha, tai biskį vaikinas, išdūmė su visais saldinais, nedavė nei paragauti. Tiesa gražus, bet gražiai ir padarė aš nemanian, kad jis toks. Mano, kad man daugiau niekas nerūpi, kaip tik saldiniai. (Garsiai juokiasi).

PETRAS. (Jėna greitai.). Pabeldžiau ir duris, niekas neatsiliepė. Ka čia viena taip juokiesi, kad negirdėjai nei mano beldimo.

ADELĖ. Kaip-gi nesijuoksi iš tokio juokdario, su visais saldinais išbėdėjo.

PETRAS. Kas tokis!

ADELĖ. Na-gi Juozas Šmitkus.

PETRAS. Se tau. Sakyk greitai, kas atsitiko.

ADELĖ. Tai tavo Petrai kaltė. (Parodo "Darbininką"). Štai gavau "Darbininką", kurį man užrašė Kalėdų dovana. Zingėdavau perskaityti ir nesutikau su juo važiuoti. Jis-gi supykęs pasigavo saldinius, kuriuos buvo atnešęs taip-gi Kalėdų dovana ir išbėgo.

PETRAS (juokiasi). Cha, cha. Tai vyras. Gaila, kad vyro galvą nešioja. Pagaliau kam ir palikti, jeigu Adėlė nesutinka. Sutiks Darata.

ADELĖ. Tuščia jo, lai bėga ir pės Daratą. Tai kas naujo pas tamstas!

PETRAS. Visur tos pačios naujienos. Eikim pasivaikščioti. ADELĖ (juokais). Jei nečiau, ką tu darytum?

PETRAS (pasipėdamas Juozą). Na-gi laikraštį po skvermu kaip Juozas ir marš.

ADELĖ. Na tai eisiu, kaip matau paskutinį prarasiu. (Abu išeina.)

(Uždanga nusileidžia)

E. Guckinai.

Kas girdėti lietuvių kolonijose.

PRANEŠIMAS

L. D. Naujos Anglijos.
Apskričio kuopoms.

Kadangi laikytame LDS 3. Apskričio suvažiavime birželio mėnesįj Norwood'e, Mass. nutarta, kad LDS. N. Angl. Apskritis rengtų maršrutą prakalbų ir pradėtų spalio mėnesį, bet iš prieštasties infliuzos, turėjome sulaukyti, tai dabar prasidės maršrutas sausio mėn. 1919 m. Todel-gi gerbiamosios LDS. N. A. Apskr. kuopos malonėkite rengtis prie agitacijos ir kad nei viena L. D. S. N. A. Apskričio kuopa neliktų nesurengus prakalbų. Tai meldžiū visų kuopų, kurios rengs maršrutą praneškite iš kalno, nes mes žinome kaip sutvarkyti ir paskirti kalbėtojus.

Taip-gi gerbiamosios LDS. N. A. Apskr. kuopos, kurios dar neprisiuntė savo duoklių po 5 centus nuo nario už 1918 m., tai malonėkite prisijusti į Apskričio išdą.

V. J. Kudirka,
LDS. N. A. Apskr. Pirm.

CAMBRIDGE, MASS.

Smarkus ofensyvas.

Nuo lapkr. 3, Cambridge'io lietuviai pradėjo smarkų ofensyvą dėl Kalėdinio fondo. Tose dienoje pagerbimo vietos klebono kun. Pr. Juškaitis, pramogę suaukavo \$132.00. Aukavusių vardai pavadės jau "Darb." No. 129 (461) tilpo.

Ant rytojaus lapkr. 4, Vyčių mėnesiniam susirinkimui, kun. Pr. Juškaitis vėl pakėlė tokį klausimą. Tuoju \$22.00 buvo suaukuota. Aukavo šie: Gerb. kun. Pr. Juškaitis \$7, K. Švagžys \$5, Izidorius Kairys \$2 ir Juoz. Naujalis \$1.65. Po \$1.: Anelė Česnauskaitė, Anelė Bironaitė, Petras Rodavičius, Benedikta Stravinskaitė, Ona Šimbolaitė, Kostaneja Sado-niūtė ir J. Tamošauskas 45c.

Toliaus Moterų Sąjungos kuopa ir-gi neatsilikio. Savo mėnesiniame susirinkime tuo-jau sumetė \$30. Sekančios narės aukavo po \$5.00: M. Armanavičiūtė, po \$2.00: A. Malinauskienė, O. Monkevičiūtė, J. Pranyšaitė, po \$1.00: T. Zokaitė, P. Sutkevičienė, A. Burokaitė, M. Kilmonitė, A. V. rulenaitė, U. Daikdienaitė, O. Šlužienė, M. Grybavičienė, P. Jablonskienė, O. Šimbolaitė, A. Vilkauskienė, K. Sudomaitė, A. Bironaitė, P. Kazlauskienė, J. Zemačienė, M. Sundukienė, L. Kriaučiūnaitė, P. Urbonavičienė.

Lapkričio 10, Piln. Blaiviniškai savo mėnesiniame susirinkime ir-gi nepamiršo Tėvynės-Lietuvos reikalų. Vienam įnešus padaryt rinkliavą, kitam paantrinus bematant rados \$17.50. Aukavo po \$5.00 Izid. Kairys, pirminkas; po \$2.00: M. Armanavičiūtė; po \$1.00: T. Zokaitė, K. Zdanavičienė, M. Sundukienė, U. Vaišvilienė, P. Rudaitienė, M. Gedžienė, Petr. Karoliene, K. Daugvietienė, U. Daikdienaitė ir kun. Pr. Juškaitis ir O. Šlužienė pusę dolerio.

Vėliaus-gi per šv. Štepono draugijos prakalbas suaukavo \$52. Aukavusių vardai pavadės tilpo "Darb." No. 129.

Lapkričio 12, apvaikšiojant pasibaigimą karės laike prakalbų į Kalėdinį fondą sumetė tapo \$133.77. Aukavo sekančieji po \$10.00: Rochalia Kupiniūtė, Juozas Povilaitis, Petras Vizgirdas. Po \$5.00: kun. Pr. Juškaitis, Mateušas Norbutas, M. Kartienitė, V. Jeveliūnas. Po \$4.00: M. Armanavičiūtė, Po \$3.00: Jurg. Petrakis, K. Jankauskas. Po \$2.00: Ign. atuzevičius, V. Četkauskas, E. Kimantienė, A. Teonionis, A. Vaisauskas, J. Baranauskas, A. Lenkauskas, A. Vaivodas, J. Remska. Po \$1.00: A. Patembergas, P. Ru-

davičius, J. Kolevas, J. Tamoševičius, L. Prospalauškas, J. Motiejūnas, P. Jurkūnas, E. Potembergius, T. Jankauskienė, M. Rutkauskienė, M. Sundukienė, A. Akšomaitis, P. Skystimas, K. Bironas, J. Vobutas, A. Levonavičius, J. Šeškas, P. Vaitiekus, K. Pros-palauškas, J. Varnelis, A. Tetrūzis, V. Jablonskis, J. Žilins, D. Lebonauskas, P. Kazlauskas, O. Suduntienė, J. Levonaitis, J. Pranauskas, J. Jasinskis, V. Jakavičius, P. Ciporis, M. Glebus, B. Norkus, K. Navašinskas, O. Raipšaitė, J. Kilkus, B. Stravinskaitė, J. Žebalis, A. Vincunus, A. Jablonskis, J. Degutis, P. Rudokaitė, M. Angis, L. Rudokas, J. Sakalis, M. Grybavičienė, A. Zaveckas, V. Bruzgulaite, U. Venskaitė, M. Jonienė, J. Baškis, J. Miklušis, J. Šama-tonas, A. Stankevičius, B. Mi-niauskas. Buvo kolektos kur-rie aukavo po 50c. ir po ma-žiau, kurių vardai nepaduoti čionai.

Lapkričio 17, į Kalėdinį fon-dą aukavo: Navickaitė \$2, Jo-nas Venskus \$2, Kl. Šiurkus \$4, A. Zaveckas \$1, J. Povilaitis \$3, o kitas Juozas Povilaitis \$37.00. Pirmiausias buvo au-kavęs \$13.00. Siandiena atnešė 37.00 ir sako: "pridedu tiek, nes noriu suteikti Lietuvai do-va-ną \$50.00. Neturtingas esu, ale kiek galiu tiek duodu. Jei lenkai gali po kelis šimtus do-lerių aukuoti, tai kodėl mes ne-galim nors po \$50.00 savo tėvynėi paaukauti?"

Puikus pavyzdys. Vertas vi-siems sekti. Na-gi žiūrėsime kas iš Cambridge'io subytis p. J. Povilaiti arba bent jo pa-vyzdį paseks.

Nedang bereikia mums besu-rinkti tuos \$5500.00 T. F. pas-kirtus. Bet spengkimės išpildyti savo gerb. klebono kun. Pr. Juškaitis, norą surinkti tris syk tiek, tai yra \$1500.00. Jei kiekvienas po dolerį duo-sime, tai dar daugiau sudėsi-me. O po dolerį tai kiekvie-nas galime. Pasirodykime, jog esame tikrais sūnumis ir duk-terimis badanjančios tėvynės Lietuvos, duokime jai gausiai, o ji mums ir-gi bus maloni.

Neapsakomai gaila, kad ran-dasi dar šioje apilinkėje ne-mažai lenkbernių, kurie maišo si prie lenkų ir deda lenkams gausias aukas net šimtinėmis. Lai tokie giliai savo pakaušim užsi-rašo išgamos vardą; mes jų kitaip nevadinsim ir nieko bendro su jais neturėsime. Kuomet lenkai, kuriems savo šim-tines kloyate jus išvys, duos "kilgą" kur jūs tada glausti-tės! Visi sulenkėję vilniškiai ir lenkbajoriai kauniškiai su suvalkiniais, lai gerai pamis-lia, kad po laiko nereikėtų sau pirštus laužyti ir gailėtis.

Is viso jau surinkome ir pa-siusta T. F. raštininkui, L. Šim-niui \$440.27. Dar nekurie nors prisidėjo ale neatsiteisė. Su tais būtų jau \$452.27.

Sauni Pramoga.

Padėkavonės Dienoje rengia girdėt milžinišką programą: Parodą ir vakariene. Visas pelnas eis Tautos Fondui.

Paroda susidės iš padarytų nesvaiginančių gerimų. Todel kviečiamos visos kaip Cam-bridge'iaus, taip ir apilinkinių gauspadinės daryti kaip kuri išmano nesvaiginančius geri-mus. Kuri gerinusia ir pigiau-sia padarys, gaus pirmą dova-ną. Mat bus dalinamos dova-nos "painsai" iki trijų laips-nių. Pasistengkite moterėles pasinauodti iš šios progos.

Apart parodos, bus ir puikus programos su žaislais ir daino-mis. Pribus Lawrence'o var-g. p. A. Grigoraitis su savo solis-tėmis; bus prakalbų, Užkvies-tas gerb. kun. J. J. Jakaitis iš Worcester, Mass. Trumpai ta-riant, tai bus dar pirmas to-kios rūšies vakaras Cambridge'uje. Nepraleiskite progos, pa-tį ateikite ir kitus atsiveski-

te. Tokia vakaras vartas kelių kitos rūšies vakarų, nes jame daug ko įgirs, pamatys ir ga-nėtinai pasilinksminas. Na ir badanjančią Lietuvą sušelpa. Nepamirškite laiko, lapkr. 28, nuo 2-10 val. Vieta: Pobai-nytinė Svetainė — Windsor st. Valio visi!!!

Patrimpas Report.

WESTFIELD, MASS.

Kaip kitur, taip ir pas mus buvo atsilankius naujoji liga, infliuza. Buvo įsivyravusi ir nežūrėjo į žmogaus šeimyną ir į jų vargingą gyvenimą liku-sių mažų siratų, išplovė jų nesenus tėvelius, paliko po ke-lėtą vaikūčių nuogų. Nors čia iš lietuvių ne daug temirė, ale vietiniams lietuviams yra ge-ras pamokymas. Vienoj šei-mynoj mirė tėvas ir motina, liko 6-tas vaikūčių nuogų, ba-sų, be duonos kashio, kurie dar negali patys sau duonos užsiplenyti. Gaila žiūrėti į tuos nelaimingus. Bet ką da-ryti. Niekas nėra kaltas, kaip tik jų auklėtojai, kurie nesirūpino jų likimu, nežūrėjo kad apsidrausti save ir savo šeimyną. Didžiaus savo drū-tumui, kad jam nereikia orga-nizacijų. Sakydavo negeras e-sas tas SLRKA, brangia rei-kia mokėti, o mažai iš jo gau-na, jis priglūsi prie pašel-pinės draugijos ir gausias pašel-pos kiek šeimynai reikės. Ge-rali kad prigulėti prie pašel-pinės dr-jos ir gauti pašelpo, ale iš tos pašelpos visai maža da-lis telieka pakol atmoka visu iškaščius palaidojimo, o gal ir visai neliieka.

Na, o kur dabar jų išsididžia-vimas? Kada sakė drūtas ne-reikia jiems jokių organizaci-jų, jokių apdraudų. Gal jie ir turėjo kiek turto, kad, nekai-bant jau apie liūdną jų šeim-y nos likimą, kol juos pačius pa-laidojo, tai išėjo visa pašelpa. Ot, geras atsipirpinimas! Dar jų kūnas ant lentos, o jau jų vaikūčiai verkia mažai turėda-mi ko valgyti.

Todel, brangūs tautiečiai, kurie dar likate nuo šitos epi-demijos gyvais, o nėsat apsi-draude, neprisirąše prie pašel-pinių organizacijų, prisirašy-kite prie S. L. R. K. A. Ji yra geriausia mūsų lietuvių motina, kas minuta žiūri į sa-vo sūnus ir dukteris, kurie prie jos priklaušo, jina ištie-sus savo mielaširdingą pašel-pos ranką ir dabar šios baisy-bės laiku rūpinasi 'savo vai-kais.

Mūsų vietinės kuopos yra a-pie 5 narius palėgusių nuo šios baisios ligos. SLRKA. vi-šios turi priėmęs į savo globą ir pilnai gali pasididžiuoti. S. L. R. K. A. nariai mūsų 97 kpo-s, nors ir sunkiai buvo suim-ti, bet nei vieno nepajėgė už-spausti amžinai akių į pakši-tų po velėną, delto, kad jų daug kitokios gyvenimo aplin-kybės. Jie drąsiai stojo į ko-vą su infliuza. Jie žinojo esą SLRKA. nariai, matė aprūpin-tas jų šeimynas, o tas buvo ge-riausia jų gyduolė.

Tie, kurie nekur neprigulė-jo, kad giltinė pažūrėjo į jų akis — sudrebėjo. Pamatė vi-sas savo klaidas, bet jau per-vėlų; suprato savo šeimynos likimą, kada pamatė prie sa-vo lovos kūdikius pusuogius beverkiant. O, kokis buvo jų susigraudimas! Gal nereikėjo dar jiems miri, bet jų širdis trūko pažūrėjus į savo vai-ke-lių likimą, ir tas juos pastūmė-jo į grabą.

Todel, lietuviai, nebūkite be apsidrandimo, be pašelpinės organizacijos, nepaisykite to, kad turite vieną kitą dolerį. Daugelis sako: "Mano drau-gystė kišenėj". Atmink, kad turtais nėra galė, o pas mus nesimato tokių didžturčių, kad jau perdaug turto turėtų.

Tegul nebina nei vieno mū-sų brolio, kuris nebūtų apsi-draudęs ant \$1000.00 pomirt-nės ir \$14 ligoje pašelpos.

Westfieldiečiai prisirašyti galėtų kas diena: Kreipkitės pas kuopos raštininką K. V. Masaitį, 5 St. Paul St. Tenai

DARBININKAS

ganaite visas informacijas galėtumėte greičiau tapti pilno nariu. Čia vietinė SLRKA. 97 kp. 17 d. lapkričio per mėnesinį susirinkimą paskyrė iš kasos jaus, bet rašykite šandie, kad \$15 Lietuvos išliuosavimui.

M. V. K.

LAISVĖS SAVAITĖS PRAKALBOS.

Kalbės KUN. JONAS ŽILINSKAS šiose vietose: Lapkr. 24 d. (Nedėlioje) Mahanoy City Pa., Bažkauskų salėje 7 val. vakare.

Lapkr. 25 d. (Penedalyje) Tamaqua, Pa.

Lapkr. 27 d. (Seredoje) St. Clair, Pa.

Lapkr. 28 d. (Ketverge) Maizeville, Pa., Bažnytinėje Svetai-nėje 7 val. vakare.

Lapkr. 29 d. (Pėtnyčioje) Mt. Carmel, Pa. — Lietuvių parap. mokykloje 7 val. vakare.

Lapkričio 30 d. (Subatoj) Girardville, Pa., Bažnytinėje Sa-lėje 7 val. vakare.

Kas sako prakalbos jau jam nusibodo, kas jose iki šiol nematė naudos, arba kas į prakalbas niekad neidavo, na-gi pa-bandyk šį kartą ateiti, tada pažūrėsim ką pasakys! Tėmų gerai šių nepaprastų laisvės prakalbų valandą ir vietą. Kiek-viena kolonija pasirūpins paskelbti prakalbų svetainę, ir va-landą ir smulkmeniską programą. Nesivėluodamas mauk ke-purę ant plikės ar ant kuodo ir drožk.

Nemanyk šių prakalbų praleisti.

L. S. Prak.-Organizatorius.

Svarbiausios

PRAKALBOS!!

KOKIŲ DAR NEBUVO CAMBRIDGE'UJE.

Rengia TAUTOS FONDO 35-TAS SKYRIUS

Gruodžio-Dec. 1 d., 1918 m.

Didžioje Institute Salėje

277 CAMBRIDGE STR.,

CAMBRIDGE, MASS.

PRASIDĖS 1 VAL. PO PIETŲ.

BROLIAI IR SESUTĖS LIETUVIAI:—

Svarbioji valanda atėjo. Lenkai pasikesino ant mūsų tėvynės ir deda visas pastangas, kad kodagauria patrankus prie savęs nesusipratusių lietuvių ir kad padarius savo polščią "od morza do morza."

O ką darome mes lietuviai? Ar mes atiduosime savo brangiąją tėvynę lenkam, už kurią mūsų bočiai kraują liejo ir kuri šimtmečius svetiniams vergavo? Pagalvokime broliai ir sesutės koks svarbus momentas dabar ir ką turime daryti? Jeigu norite, kad ant mūsų žemelės būtų šeiminkais lenkai arba kiti, jeigu norite pasiilkti vergais kitų, tai atiduokite kitiems visą savo uždirbtą turą, o savo tėvynę Lietuvai kuomet kas paprašo aukos, numeskite centus. Bet jeigu jums rūpi Lietuvos reikalai ir norite, kad Lietuva liktų nepri-gulminga, tai dėkite ant tėvynės aukuro ne centus, bet šimtaines, o kas išsigali ir tūkstantines.

Jūs naudai rengiamos šios prakalbos ir visi privalote ateiti, kad sužinotus kas daroma, kad išgavus mūsų tėvynę Lietuvai nepriugulmybė. Kalbės garsiausi kalbėtojai — p. L. Šimutis, T. Fondo Sekretorius iš Brooklyn, N. Y., p. K. Čes-nulis, A. L. Tarybos Sekretorius iš Washington, D. C., Kun. K. Urbonavičius, iš Montello, Mass. ir Kun. Pr. Juškaitis, vietos klebonas.

Į šias prakalbas kviečiame visus lietuvius, vietinius ir a-pilinkinių. Ateikite ir taip pat atsineškite auką tėvynės rei-kalams tokią ant kiek branginate ją.

Sirdingai kviečia RENGĖJAI.

PUIKUS

VAKARAS!

Kurį rengia L. D. S. 53 kuopa.
Sausio-Jan. 5 d., 1919 m.

Slavokų Sokolų SVETAINĖJE

Fifth Ave.,

Homestead, Pa.

Vakaras susidės iš šių veikalelių: "Daina be galo," "Pikta boba baisesnė už velnią," deklamacijų ir kitų pa-marginimų.

Šie veikaleliai gana juokingi. "Dainoje be galo" žydas — "ui, ui, cham broliai, aš mišį padainuosiu!" gi antrame, pikta boba — "velne, velne, te tabako magaričiom." O vel-nias jai sako — "aš bijau."

Minėtus veikalelius atvaidins L. Vyčių 11-tos kuopos at-sižymėję lošėjai. Deklamacijas skaitys ir-gi atsižymėję savo gabumais deklamatoriai.

Šio vakaro pelno dalis skiriama dėl Lietuvos nukentėju-sios nuo karės. Kiekvienam gera proga prisidėti prie sušėl-pimo tėvynės.

Atsilankykite visi kas tik galit. Visi būsit patenkinti, ypatingai gi tie, kurie mėgsta juokus.

RASIDĖS 7:30 VAL. VAKAR.

IRANGA 55 ir 55 CENTAI

Kvieto L. D. S. 53 KUOPA.

Kiek palėgvinimo
tokioje mažoje
skrynutėje.

Stebėtina, kad toki mažą skrynutę mėtavų saldinių su-tekia palėgvinimui nuo galvos skausmo, nesvaraus liežu-vio ir užkietėjusių vidurių.

Duokite progą prirodyti tą. Paimkite 3 saldinius Par-tola šiandien ir ant rytojaus turėsite savo vidurius pilnoje tvarkoje.

Neturėtų būti nei vieno lie-tuviško namo, kur nesiraštų Partola.

Jeigu norite užlaikyti svei-ka-tą, spėk, tvirtą kvėpavimą, norą prie darbo, troškimą už-sidirti — vartokite saldinius Partola.

Skrynutė kainuoja 1 doleris, 6 skrynutės išsiunčiame už 5 dolerius.

Partola Dykai

Graži ir tinkama dovanėlė kiekvienam prisijuntusiam už-sakymą ir pinigų sykiu su šio apgarsinimu.

Laiskus ir užsakymus adre-suokite:

APTEKA PARTOSA,
160 Second Ave.,
New York, N. Y., Dept. L. 3.

EXTRA!!!!

Maldaknygė "Pulkim ant kelių"
jau užbaigta
ir galima gauti visokiais apdais.

DIDELĖS DOVANOS "DARBININKO" SKATYTOJAMS!

Mokinkis Angliškai Namie! Pilnas krūvas anglisches kalbos 80 lektų čitai \$8.00 ir drauge aplytyje D Y K A I visiems metams DIDELI IR LABAI NAUDINGA DARBININKIŠKA LAIKRAŠTIS "DARBININKA" kuris išėina 3 sykius savaitėje: utarninkais, ket-vergalis ir subatomis. Jeigu norite greitai ir lengvai išmokti angli-kai kalbėti, skaityti ir rašyti, tai mokinkitės savo namuose iš mu-sų sutaisytų lektų. Jis yra lengviausias, greičiausias ir tikriaus-ias budas išmokti visą anglų kalbą namie. Jose ištarimus angli-sų žodžių ir vėrdus lietuviškos kalbos yra paduota taip aiškiai ir praeiškai, kad kiekvienas išmokstis be vargo. Ant pabaigos kiekvienos lektos yra užduotys, kurių mokysis išrašo ir pirsu-sia mums dėl patalysmo. Mes patalsome ir sugrąžiname mokiniui. Noudoklės šiomis dovanoms.

Pilngis \$8.00 siųskite Money Order arba registruotame laiške sekandiai:

S. P. TANIS,

736-738 West 18-th Str.,

Chicago, Ill.

STRAPOSIR KOMPANIA

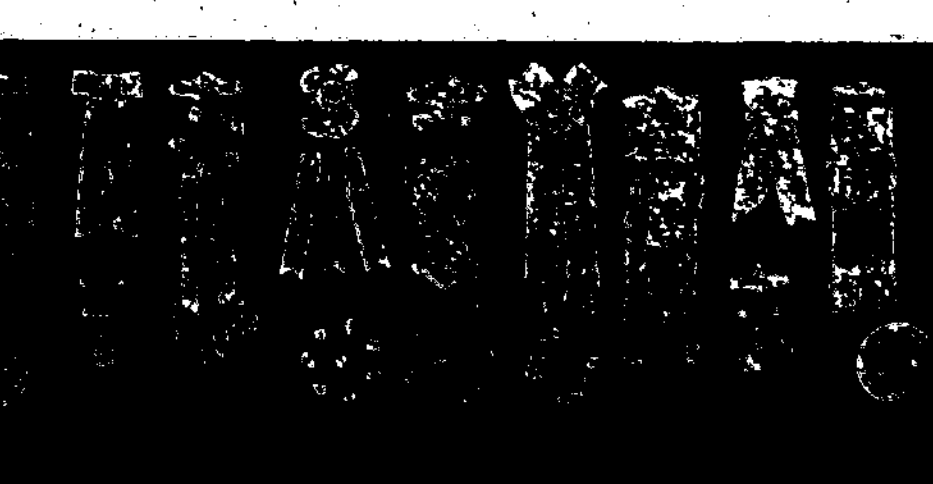
Mes išleisim vėlia, kas tik drau-gijos straipsniai: c. y. vietinis po-galimas, medelius, kukurūzų ve-lėvas, antspaudas t. t. c.

Mes turim S. L. A. S. L. R. K. A. ir T. M. D. gatyra suaktyvū parai-mui: skaitalai po \$1.00, skaitalai žiedai po \$2.50, skaitalai žiedai, nuo \$5.00 ir auktyes, laikrodėlius ka-bėčiai po \$1.50.

Kvieto mums katalgą

STRAPOS & CO.
21 Warwick St. New York, N. Y.
33 John St. New York, N. Y.
Laiskas suoktis į New York, N. Y.

Draugijos Tėmykite!

Vėliavos ir karėnos Draugijų; vėliavos tautilkos; i-vairūs ženklai: kukurūzų, žarpos, antspaudos, guzikiniai, de-l įvairių organizacijų ir susivienijimų. Išdirbu viską, kas tik organizacijoms reikalinga, pigiai, greit ir su dailės (artistiški) gabumu. Mūsų išdirbystė yra seniausia tar-pe Lietuvių Amerikoje, užtat mūsų ilgas išlavinimas ir pripratimas jau užgaudino tūkstantis draugijų.

Naujos organizacijos reikalaukite probų, senos gi prisigaukite savo ženklą arba žarpa, o mes darbe atlikime pagal reikalavimą.

M. A. NORKONAS,

16 Pleasant Str.,

Lawrence, Mass.

